

УРСУЛА ЛЕ ГУИН ОТКЛЮЧВАНЕ НА ВЪЗДУХА

Част 0 от „Орсиния“

Превод от английски: Владимир Германов, 2013

chitanka.info

Това е приказка. Хора стоят в лекия снеговалеж. Нещо блести, трепти, издава сребърен звук. Светнали очи. Пеещи гласове. Хора плачат и се смеят, ръкуват се, прегръщат се. Нещо блести и трепти. Те живеят щастливо завинаги. Снегът пада по покривите и се носи през парковете, площадите, реката.

Това е история. Имало едно време един добър крал, който живеел в двореца си в далечно царство. Над земята му обаче се спуснала зла магия. Пшеницата повехнала на нивите, листата опадали от клоните на дърветата в гората, всичко отивало на зле.

Това е камък. Това е камък от площада, който се спуска полегато надолу пред старата, червеникава, почти без прозорци крепост, която е наречена дворец Раук. Площадът е павиран преди близо триста години, така че по този камък са стъпвали много крака, боси и обути, детски малки подметки, конски копита с железни подкови, войнишки ботуши. И колела са се търкаляли отново и отново — на каруци, на каляски, автомобилни гуми, танкови вериги. Кучешки лапи понякога. Отгоре е имало кучешки изпражнения, имало е кръв, бързо измивана с вода от кофи или от маркучи, или паднала от облаците. Не можеш, казват, да измиеш кръв от камък, нито можеш да дадеш на камъка кръв. Камъкът не се оцветява. Части от паважа, долу край улицата, която води извън площад „Раук“ през стария еврейски квартал към реката, веднъж или два пъти са били изкопани и струпани като барикада, а някои от камъните дори са летели във въздуха, но не за дълго. Скоро са били връщани на мястото им или заменяни с други. За тях е все едно. Мъж, ударен с камък, пада като камък до камъка, който го е убил. Прострелян в мозъка мъж пада и кръвта му изтича по този или по други камъни, на тях им е все едно. Войниците измиват кръвта му с кофи вода — кофите, от които пият конете им. След време пада дъжд. Пада сняг. Камбаните отброяват часовете, коледите, новите години. Танк спира с веригите си върху камъка. Ще си помислиш, че ще остане следа след нещо такова голямо, каквото е танкът, но по камъка няма нищо. Единствено краката, боси и обути, през столетията са втрили някакво качество в него, не точно гладкост, но някаква мекота, като

гъон или човешка кожа. Неопетнен, небелязан, безразличен, той наистина притежава качеството да бъде износван дълго време от живота. Значи, това е камък със сила, този, който стъпи върху него, може да се преобрази.

Това е история. Тя си отключи с ключа си и извика:

— Мамо? Аз съм, Фана!

И майка ѝ се обади от кухнята в апартамента:

— Тук съм!

Двете се срещнаха и се прегърнаха на прага на кухнята.

— Хайде, да вървим.

— Къде да вървим?

— Четвъртък е, мамо!

— О... — въздъхна Бруна Фабър, отстъпи към печката, направи неясен защитен жест по посока на тиганите и тенджерите, кърпите за съдове, лъжиците.

— Ти го каза.

— Но вече наближава четири и...

— Можем да се върнем до шест и половина.

— Трябва да прочета всички материали за изпитите за повишение.

— Трябва да дойдеш, мамо. Наистина. Ще видиш!

Само каменно сърце би устояло на блесналите очи, увещанията, настояванията.

— Хайде! — подкани още веднъж и майката тръгна. Но с мърморене.

— Това е заради теб — каза на стълбите. И още веднъж, в автобуса: — Това е заради теб. Не заради мен.

— Защо мислиш така?

Бруна не отговори веднага, загледана през прозореца на автобуса към сивия град, който се плъзгаше назад, към мъртвото ноемврийско небе над покривите.

— Ами, виждаш ли — отговори тя, — преди Кази, брат ми Казимир, да бъде убит, тогава беше времето за мен. Обаче бях твърде млада. Твърде глупава. След това го убиха.

— По погрешка.

— Не беше грешка. Търсеха човек, който е извеждал хора през границата, но са го изпуснали. И за да...

— За да могат да докладват в централната служба.

Бруна кимна.

— Беше на твоята възраст сега — промълви. Автобусът спря, качиха се хора и запълниха мястото между седалките. — Оттогава, вече двайсет и седем години, вече е късно. За мен. Първо бях твърде глупава, после стана твърде късно. Сега е твоето време. Аз изпуснах моето.

— Ще видиш — настоя Стефана. — Има достатъчно време за всички.

Това е история. Войници стоят в редица пред червеникавия дворец без прозорци. Мушкетите им са готови. Млади мъже крачат по паважа към тях, пеят.

*Отвъд тази тъмнина е светлината,
О, Свобода, за твоя вечен ден!*

Войниците стрелят с пушките си. Младите мъже живеят щастливо за вечни времена.

Това е биология.

— Къде, по дяволите, са всички?

— Четвъртък е — каза Стефан Фабър и добави: — Проклятие! — защото числата на компютърния екран заподскачаха и затрептяха.

Беше с палто, пуловер и шал, защото биологичната лаборатория се отопляваше само с електрическа печка, от която гореше бушонът на храненето и гаснеше компютърът, ако и двете са включени едновременно.

— Има програми, които могат да свършат това нещо за две секунди — промърмори той, докато мрачно натискаше клавиши на клавиатурата.

Авлин приближи и погледна екрана.

— Какво правиш?

— Сравнително броене на РНК. Ще го направя по-бързо, ако броя на пръсти.

Авлин — плешив, спретнат, блед, черноок мъж на четиридесет, крачеше из лабораторията и неспокойно преглеждаше папка с доклади.

— Един университет не може да функционира, ако това продължава — заяви той. — Мислех си, че ще отидеш там, долу.

Фабър набра няколко нови числа и попита:

— Защо?

— Ти си идеалист.

— Съм ли? — Отпусна се назад, протегна се, завъртя глава, за да прогони изтръпването. — Опитвам да не съм — каза.

— Реалистите се раждат, не се създават. — По-младият мъж седна на лабораторния стол и се вгледа в изподраскания, зацапан компютър. — Всичко се разпада.

— Мислиш ли? Сериозно?

Авлин кимна.

— Чу ли съобщенията от Прага?

Фабър кимна.

— Миналата седмица... тази седмица... догодина... да. Земятресение. Камъните рухvat... всичко рухва... имаше сграда, сега я няма. Пише се история. Не мога да разбера защо си тук, а не там.

— Сериозно, наистина ли не разбираш?

Авлин се усмихна и каза:

— Сериозно.

— Добре.

Фабър стана и започна да се разхожда нагоре-надолу из голямата лаборатория, докато говореше. Беше слаб мъж с посивяла коса и по младежки енергични, овладени движения.

— Наука или политическа дейност. Изборът е „или/или“, нали? Изборът е отговорност, нали? Значи, аз избирам отговорността си отговорно. Избирам науката и се отказвам от всякакви действия, освен действия на науката. Действията на отговорната наука. Там някъде могат да променят правилата. Тук, при мен, не могат да променят правилата. А когато опитат, аз се съпротивлявам. Това е моята съпротива. — Тупна с ръка лабораторната маса и се обърна. — Чета лекции. Когато чета лекции, се разхождам напред-назад, както сега. Така. Базова информация във връзка с избора. Аз съм от североизтока.

Помниш ли 56-а, на североизток? Дядо ми, баща ми бяха репресирани. И така, през 60-а аз идвам тук, в университета, а през 62-ра най-добрият ми приятел, братът на жена ми... Минавахме през селски пазар и разговаряхме, после той спря, спря да говори, бяха го простреляли. Нещо като грешка. Нали? Той беше музикант. Реалист. Аз реших, че му го дължа, разбираш ли, да живея внимателно, отговорно, да правя най-доброто, на което съм способен. Най-доброто е това.

И посочи с жест лабораторията. — Бива ме в това. Значи, продължавам да опитвам да съм реалист. Доколкото е възможно при тези обстоятелства, които все по-малко и по-малко са свързани с реалността. Но това са само обстоятелства. Обстоятелствата, при които върша работата си внимателно, доколкото мога.

Авлин, все още на стола, отпусна глава. Когато Фабър свърши, той кимна. След малко каза:

— Трябва обаче да попитам дали е реалистично да разделяш обстоятелствата, както се изразяваш, от работата?

— Колкото е реалистично да разделяш тяло и ум — отговори Фабър. Протегна се още веднъж и отново седна пред компютъра. — Искам да въведа тази серия — каза, пръстите му се насочиха към клавиатурата, а очите — към записките, които въвеждаше. След няколко минути включи принтера и заговори, без да се обръща:

— Сериозно ли, Гиван, сериозно ли мислиш, че всичко рухва?

— Да. Мисля, че експериментът приключи.

Принтерът затрака и заскърца, двамата повишиха глас, за да се чуват.

— Имаш предвид тук.

— Тук и навсякъде. На площад „Раук“ го знаят. Иди и ще видиш. Такова веселие може да има само при смъртта на тиранин или проваляне на голяма надежда.

— Или и двете.

— Или и двете — съгласи се Авлин.

Хартията в принтера се смачка и Фабър отвори машината, за да я освободи. Ръцете му трепереха. Авлин, спретнат, спокоен, с ръце зад гърба, приближи, погледна, посегна и измъкна ъгълчето, което беше блокирало подаването на хартия.

— Скоро — каза той — ще имаме Ай Би Ем. „Мактошин“.
Копнежът на нашите сърца.

— „Макинтош“ — поправи го Фабър.

— Всичко ще може да става за две секунди.

Фабър рестартира принтера и се огледа.

— Слушай, принципите...

Очите на Авлин блестяха странно, сякаш пълни със сълзи.
Поклати глава.

— Толкова много зависи от обстоятелствата — каза той.

Това е ключ. Той заключва и отключва една врата, вратата на апартамент 2-I в сградата на Прадинестраде 43, стария северен квартал на град Красной. Апартаментът е достоен за завист — има кухня с тенджери и тигани, кърпи за съдове, лъжици и всичко необходимо, и две спални, едната от които сега се ползва като дневна, с два стола, книги, книжа и всичко необходимо, както и с изглед през прозореца към къс участък от река Молсен, ограничен от две други сгради. Реката в този момент е с цвят на олово, а дърветата над нея са голи и черни. Апартаментът е тъмен и пуст. Когато излязоха, Бруна Фабър заключи и пусна ключа, който е на стоманена халка заедно с ключа за бюрото ѝ в лицей и ключа за апартамента на сестра ѝ Бендика в Трасфиуве, в малката си ръчна чанта от имитация на кожа, протрита по ръбовете, и я затвори. Дъщерята на Бруна, Стефана, има копие от ключа в джоба на джинсите си, завързан за парче плетен шнур заедно с ключа от шкафчето ѝ в общежитие Г на университета на Красной, където е аспирантка във факултета по орсинийска и славянска литература и готви аспирантура в областта на ранната романтична поезия. Никога не заключва шкафчето. Двете жени изминават пеша по Прадинестраде три пресечки и чакат няколко минути на ъгъла, за да се качат на автобус номер 18, който се движи по булевард „Сутентре“ от северен Красной до центъра на града.

Притиснати в препълнената вътрешност на чантата и в стегнатата топлина на джоба, ключът и копието му са инертни, безшумни, забравени. Един ключ може само да отключва и заключва врати. Това е цялата му функция, целият му смисъл той има

отговорност, но не и права. Може да отключва и заключва. Може да бъде намерен или изхвърлен.

Това е история. Някога, през 1830-а, 1848-а, 1866-а, 1918-а, 1947-а, 1956-а година летели камъни. Камъните летели във въздуха като гълъби, а и като сърца, защото сърцата тогава имали криле, както пеели младите гласове. Войниците вдигнали мускетите си, за да са готови, войниците насочили карабините си, войниците се прицелили с картечниците си. Били млади — войниците. Стреляли. Камъните легнали на земята, гълъбите паднали. Има един червен камък, който се нарича „гълъбова кръв“, рубин. Червените камъни от площад „Раук“ никога не са били рубини. Плисни кофа вода върху тях или остави дъжда да ги вали и отново стават сиви, оловносиви, обикновени камъни. Само от време на време, в определени години, са летели, превръщали са се в рубини.

Това е автобус. Няма нищо общо с приказките за феи и не е романтичен. Категорично реалистичен. Макар че по определен начин, по принцип, по същност е силно идеалистичен. Градски автобус, претъпкан с хора, на градска улица в Централна Европа, в ноемврийски следобед, и е спрял. Какво още? О, боже! О, по дяволите! Но не, не е спрял. Моторът, цяло чудо, не се е разпалил. Просто не може да продължи напред. Защо? Защото пред него е спрял друг автобус, а пред него друг на кръстовището и изглежда сякаш всичко е спряло. Никой от този автобус досега не е чул думата „задръстване“ — наименование на екзотично заболяване в мистериозния Запад. В Красной няма достатъчно частни коли, за да предизвикат задръстване, дори и да знаеха какво е това. Има коли и голям брой скърцащи, идеалистични автобуси, но единственото, което в Красной може да блокира уличното движение, са хората. Това е нещо като уравнение, доказано чрез експерименти в течение на много години, може би не съвсем в научен или обективен дух, но въпреки всичко с добре документиран резултат, потвърден чрез повторение — в този град няма достатъчно хора, за да спрат танк. Дори и в доста по-големите градове, както убедително бе доказано съвсем наскоро, миналата пролет, няма

достатъчно хора, за да спрат танк. Но в този град има достатъчно хора, за да спрат автобус, и сега го правят. Не като се хвърлят пред него, размахват плакати или пеят песни за вечния ден на Свободата, а просто като са на улицата и препречват пътя на автобуса, разчитайки на предположението, че шофьорът му не е обучен да убива или да се самоубива, и въз основа на същото предположение — благодарение на което всички градове оцеляват или падат — те препречват пътя и на всички други автобуси и всички автомобили, а и пътя един на друг, така че никой не може да се придвижи накъдето и да било във физически смисъл.

— Оттук ще трябва да продължим пеша — каза Стефана и майка ѝ се вкопчи в чантата от имитация на кожа.

— Но не можем, Фана. Виж тази тълпа! Какви са тези хора? Да не са...

— Четвъртък е, госпожо — намеси се едър усмихнат мъж със зачервено лице, застанал точно зад тях между седалките. Всички слизаха от автобуса, напиреха напред и разговаряха.

— Вчера стигнах четири пресечки по-близо от днес — каза ядосано някаква жена, а мъжът със зачервеното лице отговори:

— О, но днес е четвъртък.

— Петнайсет хиляди миналия път — подхвърли някой, а друг се обади:

— Петдесет, петдесет хиляди днес!

— Няма начин да се доближим до площада, по-добре да не опитваме — каза Бруна на дъщеря си, докато си пробиваха път през тълпата около автобуса.

— Дръж се за мен, не се отделяй и не се безпокой — отвърна аспирантката по ранна романтична поезия — висока, решителна млада жена — и улови ръката на майка си непоколебимо. — Не е важно докъде ще стигнем, но ще е интересно, ако видим площада. Да опитаме. Да заобиколим зад пощата.

Всички опитваха да минат по същия начин. Стефана и Бруна успяха да прекосят една улица, като се провираха, спираха, бутаха се. След това се обърнаха срещу течението и изтичаха по една почти пуста малка уличка, прекосиха павирания двор зад Централната поща и се вляха в още по-плътна тълпа, която бавно напредваше по широка улица и се измъкваше измежду сградите.

— Ето, там е дворецът, виждаш ли? — попита Стефана, която виждаше, защото беше по-висока. — По-напред не можем да стигнем, освен чрез осмоза.

Прибегнаха до осмоза, което означаваше да пуснат ръцете си, и Бруна не беше доволна.

— Достатъчно е дотук — не преставаше да повтаря. — Виждам всичко. Ето го покрива на двореца. Нищо няма да се случи, нали? Имам предвид, ще говори ли някой?

Нямаше това предвид, но не искаше да засрамва дъщеря си със своя страх, дъщерята, която не беше родена, когато камъните ставаха рубини. И говореше тихо, защото макар и много хора да напираха към площад „Раук“, те не бяха шумни. Разговаряха помежду си тихо, с нормални, спокойни гласове. Само от време на време някой от стоящите по-близо до двореца извикваше име, след което много, много други гласове го повтаряха с тътен и грохот, сякаш се разбиваше морска вълна. След това отново всички утихваха и мърмореха неразлично, както морето бучи между две големи вълни.

Уличните лампи светнаха. Площад „Раук“ беше оскъдно осветен от двойни глобуси на стари чугунени стълбове, които хвърляха наоколо мека светлина. През тази светлина, която сякаш затъмняваше небето, започнаха да прелитат малки, сухи снежинки сняг.

Снежинките се превръщаха в капчици върху късата черна коса на Стефана и по забрадката, която Бруна беше завързала над русата си къса коса, за да топли ушите ѝ.

Когато Стефана най-накрая спря, Бруна се надигна доколкото можа и понеже бяха на най-високия край на площада, пред стария диспансер, с извиване на врат успя да види огромната тълпа с лица като снежинките — безброй. Видя спускащата се вечер, падащия сняг, но не видя изход, не видя път към дома. Беше се загубила в гората. Дворецът, с няколко светещи прозореца, които сияеха мътно над тълпата, мълчеше. Никой не излезе, никой не влезе. Той беше седалище на правителството — той съдържаше властта. Той беше силовата централа, властовият център, бомбата. Властта беше компресирана, натъпкана между стари червеникави стени, струпана и наблъскана между тях през годините, през столетията, до момент, в който, ако експлодира, би се взривила с кошмарна сила, би пръснала навсякъде натрошени парчета камък. И там, вън, в здрача на открито,

нямаше нищо, освен кротки лица с блеснали очи, меки малки гърди и кореми, защитени единствено от парчета плат.

Погледна надолу, към стъпалата си върху паважа. Бяха измръзнали. Щеше да е с ботушите си, ако знаеше, че ще завали сняг, ако Фана не я бе накарала да бърза толкова. Чувстваше се премръзнала, загубена, самотна до сълзи. Стисна челюсти и стисна устни, и стъпи здраво на премръзналите си крака върху студения камък.

Чу се звук — искрящ и рехав като кристалчетата сняг. Тълпата беше притихнала, през нея премина нисък смях като ропот и в тишината се разнесе онзи тънък, кратък сребърен звук.

— Какво беше това? — попита Бруна и започна да се усмихва. —
Защо правят това?

Това е съвещание на комитет. Нали не искате да ви описвам съвещание на комитет? Провежда се обичайно в петък, в единайсет сутринта, в сутерена на сградата на служба „Икономика“. В единайсет вечерта в петък обаче съвещанието все още продължава и има твърде много зрители, няколко милиона всъщност благодарение на чужденеца с камера, телевизионна камера с дълга муцуна, едноока муцуна, която се вира и попива каквото види. Операторът я фокусира продължително върху едно високо чернокосо момиче, което говори така красноречиво в полза на определено решение, засягащо връщането на някакъв мъж отново в столицата. Милионите зрители обаче няма да разберат аргументите ѝ, защото са изречени на неразбираем език и не са им преведени. Ще запомнят единствено как еднооката муцуна на камерата се е задържала върху младото лице, как го е всмуквала.

Това е любовна история. Два часа по-късно операторът отдавна си е отишъл, но съвещанието на комитета продължава.

— Не! Слушайте — казва тя, — сериозно, това е моментът, когато винаги се извършва предателство. Свободни избори, да, обаче ако не погледнем отвъд тях сега, кога ще го направим? И кой ще го направи? Страна ли сме, или клиентска държава, която сменя покровителите си?

— Трябва да напредваме стъпка по стъпка, да консолидираме...

— Ами когато бентът се отприщи? Трябва да се крепиш по бързеите! Всичко едновременно!

— Въпросът е за избор на посока...

— Именно. Посока. Не да се оставим да ни носи течението, безсъзнателно.

— Всички събития обаче са насочени в една посока.

— Винаги е така. Посока назад. Ще видите!

— Насочени са към какво? Към зависимост от Запада вместо от Изтока, както каза Фана?

— Зависимостта е неизбежна... Пренастройване, но не и окупация...

— Окупация и още как! Окупация чрез пари, материализъм, техните пазари, техните ценности. Нали не мислиш, че ще можем да издържим на това? Какво е социалната справедливост пред цветния телевизор? Тази битка е загубена, преди да е започнала. Къде сме?

— Където сме били винаги. На абсолютно незащитима позиция.

— Прав си. Сериозно, ние сме там, където винаги сме били. Никой друг не е. Само ние. Настигнаха ни за момент, в този момент, и сега можем да действаме. Незащитимата позиция е центърът на властта. Веднага. Можем да действаме веднага.

— Да предотвратим цветната телевизия? Веднага? Бентът е отприщен! Вещите ще ни залепят. И ще се удавим в тях.

— Не и ако установим посоката, истинската посока, още сега...

— Ще ни чуе ли Рее обаче? Защо се обръщаме назад, когато би трябвало да гледаме напред? Ако...

— Трябва да установим...

— Не! Трябва да действаме! Свободата може да бъде установена само в момента на свободата...

Всички викат едновременно с дрезгави, прегракнали гласове. Всички те са говорили и слушали, пили лошо кафе и живели дни, седмици от любов. Да — от любов. Това са караници на влюбени. Той умолява от любов, тя е бясна от любов. Винаги от любов. Точно затова дойде муцунестата камера — за да наднича и да се муши в тази мръсна стая в сутерена, където се срещат влюбените. Копнее за любов, иска да вижда любов. Защото, ако не можеш да имаш истинското нещо, можеш да го гледаш по телевизията и скоро няма да различаваш истинското от образите на малкия екран, където всичко, както се

изрази той, може да стане за две секунди. Влюбените обаче знаят разликата.

Това е приказка и вие знаете, че във всяка приказка, след като се каже, че след това заживели щастливо завинаги, няма след това. Злата магия е развалена. Добрият слуга получава половината царство за награда. Царят царува дълго и добре. Помнете момента, в който се извършва предателството, и не задавайте въпроси. Не питайте дали отровените ниви отново ще побелеят от жито. Не питайте дали листата в гората тази пролет ще са зелени. Не питайте какво е получила прислужничката за награда. Не забравяйте приказката за Кошчей Безсмъртни, чийто живот бил в игла, иглата била в яйце, яйцето било в лебед, лебедът бил в орел, орелът бил във вълк, а вълкът бил в двореца, чиито стени били построени от камъните на властта. Магия в магия! Още сме много далече от яйцето, в което е иглата, която трябва да бъде счупена, за да може да умре Кошчей Безсмъртни. И така приказката свършва. Хиляди и хиляди, и хиляди хора стоят на леко наклонения паваж пред двореца. Във въздуха блещукат снежинки, хората пеят. Знаете песента, онази стара песен, в която има думите „земя“, „любов“, „свобода“ на езика, който знаете от най-отдавна. Думите ѝ карат камък да се отделя от камък, думите ѝ спират танкове, думите ѝ преобразяват света, когато се пее в точното време от точните хора, след като достатъчно хора за умрели, защото са я пели.

В стените на двореца се отварят хиляди врати. Войниците оставят оръжията си на земята и пеят. Злата магия е развалена. Добрият цар се връща в царството си и хората танцуват от радост върху камъните на градските улици.

И ние не питаме какво се е случило след това. Можем обаче да разкажем историята отново, можем да разказваме историята, докато не я разкажем както трябва.

— Дъщеря ми е в комитета на Съвета за студентски действия каза Стефан Фабър на съседа си Флоренс Аске, докато чакаха на опашка пред пекарната на Прадинестраде. Тонът на гласа му беше многозначителен.

— Знам. Ерескар я е видял по телевизията — кимна Аске.

— Каза, че решили да върнат Рее тук, защото това бил единственият начин да осъществят незабавен, заслужаващ доверие преход. Мислят, че армията ще го приеме.

Затътриха крака при крачката напред.

Аске, възрастен мъж с кораво загоряло лице и тесни очи, присви устни и се замисли.

— Ти си бил в правителството на Рее — каза Фабър.

Аске кимна.

— Министър на образованието за седмица — отвърна той и пролая като морски лъв — ауп! — кашляне или смях.

— Мислиш ли, че ще се справи?

Аске пристегна вехтия шал около врата си и отговори:

— Е, Рее не е глупав. Но е стар. А какво стана с онзи, учения... физика?

— Рочой. Тя казва, че идеята им била първо да върнат Рее заради прехода, заради символиката, връзката с 56-а, нали? И ако оцелее, Рочой ще се кандидатира от тяхно име на изборите.

— Мечтата за избори...

Отново помръднаха напред. Вече бяха пред витрината на пекарната и само осем или десет души ги делиха от вратата.

— Защо им е да издигат старци? — попита старецът. — Тези момчета и момичета, тези млади хора. За какъв дявол сме им ние, отново?

— Не знам — сви рамене Фабър. — Мисля си, че са наясно какво правят. Тя ме заведе там веднъж, така де, накара ме да отида на едно от заседанията им. Дойде в лабораторията — хайде, зарежи това, ела с мен! И отидох. Без въпроси. Тя командва. Всички те, по на двайсет и две, двайсет и три, те командват. Държат властта. Търсят структура, ред, но много категоричен — насилието за тях е поражение, насилието е загуба на възможности за бъдещето. Те са абсолютно убедени и изцяло невежи. Като пролетта — като агнетата напролет. Никога не са правили каквото и да било, а знаят точно какво да направят.

— Стефан — каза жена му Бруна, която от няколко изречения стоеше до лакътя му, — пак четеш лекции. Здравей, скъпи, здравей, Флоренс. Току-що видях Маргарита на пазара, чакахме за зеле.

Тръгнала съм към центъра, Стефан. Ще се върна... не знам, може би след седем.

— Пак ли? — попита той, а Аске възкликна: — В центъра ли?

— Четвъртък е — отговори Бруна и извади ключовете от чантата си — двата от апартаменти и третия от бюро, — разклати ги пред лицата на мъжете като сребърни камбанки. И се усмихна.

— И аз ще дойда — каза Стефан Фабър.

— Ауп! Ауп! — обади се Аске. — По дяволите, ще дойда и аз. Само с хляб ли живеят хората?

— Маргарита няма ли да се тревожи къде си? — попита Бруна, когато зарязаха опашката пред пекарната и тръгнаха към спирката на автобуса.

— Ето това ви е проблемът на вас, жените — каза старецът. — Тревожат се, че тя ще се тревожи. Ами да. Ще се тревожи. И ти се тревожиш за дъщеря, си Фана, нали?

— Да — кимна Стефан. — Тревожа се.

— Не — каза Бруна. — Аз не се тревожа. Страхувам се от нея, страхувам се за нея, уважавам я. Тя ми даде ключовете.

Стисна чантата си от имитация на кожа здраво в дланите си, докато крачеше напред.

Това е истината. Стояха на камъните под лекия падащ сняг и слушаха сребърния трепкащ звук на хиляди ключове, подрънкващи, отключващи въздуха, някога... едно време.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.